

Bydgoszcz, 21 maja 2018 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WNK.DW.III.431.2.1.2018.WK.JL

**Pan
Marek Wojtkowski
Prezydent Miasta Włocławek
ul. Zielony Rynek 11/13
87-800 Włocławek**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234, ze zm.), art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), w związku z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2030) – zwaną dalej *ustawą o n.p.p.*, w dniach od 19 do 26 lutego 2018 r. (z przerwą 23.02.), Wojewoda Kujawsko-Pomorski przeprowadził kontrolę prawidłowości Prezydenta Miasta Włocławek – zwanego dalej *Prezydentem*, adres: ul. Zielony Rynek 11/13, 87-800 Włocławek, zrealizowaną przez zespół kontrolny Wydziału Nadzoru i Kontroli Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,

w zakresie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej określonych w *ustawie o n.p.p.*

Przedmiot kontroli:

- a) organizacyjne aspekty dotyczące realizacji zadania z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej,
- b) terminowość i poprawność zawierania porozumień i umów związanych z realizacją zadania udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej,
- c) czynności związane z zapewnieniem świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej przez organizacje pozarządowe, w tym działania kontrolne podejmowane wobec tych podmiotów,
- d) spełnianie wymagań przez punkty (lokale), w których świadczona jest nieodpłatna pomoc prawna (liczba, dni i godziny funkcjonowania, warunki i wyposażenie),
- e) wypełnianie obowiązków o charakterze informacyjnym i zawiadamiającym, przyjmowanie i gromadzenie dokumentacji z udzielanej nieodpłatnej pomocy prawnej.

Okres objęty kontrolą: od dnia podjęcia pierwszej czynności związanej z realizacją kontrolowanego zadania dotyczącego 2018 r. do dnia 10.02.2018 r. oraz przyjmowanie i gromadzenie dokumentacji z udzielanej nieodpłatnej pomocy prawnej w drugim półroczu 2017 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność jednostki ocenia się: **pozytywnie z uchybieniami.**

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Oceny dokonano na podstawie poniższych ustaleń:

Organizacja nieodpłatnej pomocy prawnej, dokumentowanie jej, sprawozdania

1. W okresie objętym kontrolą na terenie gminy miasto Włocławek jako miasta na prawach powiatu uruchomionych było 5 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej działających w 2017 r. – zarządzenie Nr 371/2016 *Prezydenta* z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie określenia lokali, w których będą usytuowane na terenie miasta Włocławek punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz harmonogramu udzielania w nich nieodpłatnej pomocy prawnej. Na realizację zadania w roku 2018 wyznaczono 4 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej – zarządzenie nr 258/2017 *Prezydenta* z dnia 27 września 2017 r. w sprawie określenia lokali, w których będą usytuowane na terenie miasta Włocławek punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz harmonogramu udzielania w nich nieodpłatnej pomocy prawnej.
2. Zadanie zawarto w rozdziale VI, § 47 pkt 18 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Włocławek będącego załącznikiem do zarządzenia nr 89/2016 *Prezydenta* z dnia 31 marca 2016 r. – ze zmianami. Wykonanie zadania przypisano do Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Publicznego jako „realizacja zadań w zakresie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej”. Wydział jest nadzorowany przez z-cę Prezydenta p. Barbarę Moraczewską. Dyrektorem Wydziału jest p. Piotr Bielicki, a osobą odpowiedzialną za wykonywanie zadań objętych zakresem kontroli jest główny specjalista p. ██████████.
3. Podmiot kontrolowany przedłożył przygotowaną do przekazania zbiorczą informację z dnia 12 stycznia 2018 r., sporządzoną na podstawie kart nieodpłatnej pomocy prawnej za rok 2017, wykonaną zgodnie z wzorem zamieszczonym w załączniku 2, rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 318) - zwanego dalej *rozporządzeniem z 15.12.2015 r.*, przekazaną Ministrowi Sprawiedliwości i Wojewodzie.
4. W okresie objętym kontrolą na obszarze miasta udzielono łącznie 912 nieodpłatnych porad prawnych. W punktach prowadzonych przez miasto adwokaci i radcowie prawni udzielili 242 porady prawne, natomiast w punktach, których prowadzenie powierzono organizacjom pozarządowym udzielono 670 porad prawnych.
5. *Prezydent* poprawność sporządzanej i przekazywanej dokumentacji z udzielanej nieodpłatnej pomocy prawnej monitorował na bieżąco po otrzymaniu kart nieodpłatnej pomocy prawnej z punktów znajdujących się na terenie miasta. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że:

- usługi prawne od 1 lipca 2017 r. do 31 stycznia 2018 r. dokumentowane były na prawidłowych kartach nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzonych wg wzoru będącego załącznikiem 1 do *rozporządzenia z 15.12.2015 r.* - zgodnie z art. 7 ust. 1 *ustawy o n.p.p.*,
- adwokaci i radcowie prawni oraz organizacje pozarządowe w zweryfikowanych kartach nieodpłatnej pomocy prawnej zamieszczali dane z udzielonej pomocy prawnej zgodnie z § 7 ust. 2 *rozporządzenia z dnia 15.12.2015 r.*
Szczegółowa analiza wykazała, że na 136 zbadanych kart 75 osób korzystających z nieodpłatnej pomocy prawnej wyraziło zgodę na udostępnianie dotyczących jej danych zbiorczych, w dwóch przypadkach brak oznaczenia,
- wszystkie badane karty podpisywane były przez osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej,
- stwierdzono przyjęcie pisemnych oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 6 oraz art. 4 ust. 4 *ustawy o n.p.p.* Do kart nieodpłatnej pomocy prawnej w oddzielnym zbiorze zgromadzono pobrane od uprawnionych osób oświadczenia,
- adwokaci, radcowie prawni oraz organizacje pozarządowe przekazywali karty nieodpłatnej pomocy prawnej wraz z pobranymi oświadczeniami w terminie wskazanym w art. 7 ust. 2 *ustawy o n.p.p.*, za wyjątkiem 1 przypadku, przekazania dokumentacji w późniejszym terminie.
Przyjmowana dokumentacja od wykonujących usługi prawnicze, potwierdzana była pieczęcią z datownikiem Urzędu Miasta Włocławek,
- w związku z pismem otrzymanym od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego znak: WNK.IV.4110.17.2016.RK z dnia 6 kwietnia 2016 r. *Prezydent* za każdy miesiąc wysyła zbiorczą informację o wykonaniu zadania do 15 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni oraz za każdy kwartał do 15 dnia w następnym miesiącu rozpoczynającym kolejny kwartał.
Informacje sporządzane są na podstawie składanych przez adwokatów i radców prawnych oraz organizacje pozarządowe kart nieodpłatnej pomocy prawnej.
Zespół kontrolny przeliczył wszystkie zestawienia miesięczne kart nieodpłatnej pomocy prawnej wytworzone od lipca 2017 r. do końca stycznia 2018 r., potwierdzając ich ilość z opracowanymi dla Wojewody Kujawsko-Pomorskiego informacjami kwartalnymi. W miesiącu sierpniu za miesiąc lipiec *Prezydent* przekazał Wojewodzie informację z dwudniowym opóźnieniem.

Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej

6. Liczbę punktów określono zgodnie z mnożnikiem zdefiniowanym w art. 20 ust. 4 *ustawy o n.p.p.* w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego zgromadzone w aktach podmiotu kontrolowanego. Na dzień 31.12.2016 r. miasto Włocławek liczyło 112.483 mieszkańców, dla których ustalono 4 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej tj. o jeden punkt mniej niż w roku 2017 - $(112483/25000=4,49$, po zaokrągleniu 4). Dwa z nich prowadzone są przez *Prezydenta* samodzielnie, gdzie pomoc prawną świadczą adwokaci lub radcowie prawni, natomiast dwa kolejne, stosownie do art. 11 ust. 1 *ustawy o n.p.p.*, miasto powierzyło wyłonionym w otwartym konkursie ofert organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność pożytku publicznego. Organ

przed dokonaniem czynności organizacyjnych związanych z funkcjonowaniem nieodpłatnej pomocy prawnej dokonał weryfikacji punktów - zgodnie z art. 8 ust. 2 w związku z art. 20 ust. 4 *ustawy o n.p.p.*

7. Zgodnie z zarządzeniem nr 258/2017 *Prezydenta* z dnia 27 września 2017 r. w sprawie określenia lokali, w których będą usytuowane na terenie miasta Włocławek punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz harmonogramu udzielania w nich nieodpłatnej pomocy prawnej miasto realizuje zadanie samodzielnie w lokalach będących w zasobach miasta. Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej znajdują się na terenie miasta przy:

- ul. Mechaników 1, w Zespole Placówek Nr 1, czynny: poniedziałek – wtorek i czwartek – piątek w godz. 15⁰⁰-19⁰⁰ oraz sobota w godz. 10⁰⁰-14⁰⁰.
W punkcie pomoc prawna udzielana jest przez radców prawnych,
- ul. Żytniej 58, w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie, czynny: poniedziałek – piątek w godz. 14⁰⁰-18⁰⁰.
W punkcie pomoc prawna udzielana jest przez adwokatów,
- ul. Żabiej 12a, w Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu czynny: poniedziałek – piątek w godz. 8³⁰-12³⁰.
W punkcie pomoc prawna udzielana jest przez radców prawnych, doradców podatkowych oraz mgr prawa spełniających wymogi art. 11 ust. 3, pkt 2 *ustawy o n.p.p.* Punkt prowadzony jest przez organizację pozarządową – Rejonowy Oddział Polskiego Czerwonego Krzyża we Włocławku,
- ul. Długiej 28, w pawilonie handlowo-usługowym, czynny: poniedziałek – piątek w godz. 13⁰⁰-17⁰⁰. W punkcie pomoc prawna udzielana jest przez radców prawnych, aplikanta radcowskiego oraz mgr prawa spełniających wymogi art. 11 ust. 3, pkt 2 *ustawy o n.p.p.*
Punkt prowadzony jest przez organizację pozarządową – Pomorską Fundację Rozwoju, Kultury i Sztuki w Toruniu.

Dla wymienionych punktów nieodpłatnej pomocy prawnej ustalono harmonogramy wskazujące dni i godziny, w których będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna - zgodnie z art. 9 ust. 2 *ustawy o n.p.p.*

Oceniając zapisy harmonogramów oraz informacje publiczne o udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej stwierdzono, iż jest ona udzielana w odpowiednim wymiarze dni i godzin - zgodnie z art. 8 ust. 3 *ustawy o n.p.p.*

Powyższe dane zostały umieszczone w BIP Urzędu Miasta Włocławek - zgodnie z art. 9 ust. 3 *ustawy o n.p.p.* Informacja zawiera również wskazanie, w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego i który z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej będzie prowadzony przez organizację pozarządową oraz o możliwości świadczenia usług przez osobę, o której mowa w art. 11 ust. 3 *ustawy o n.p.p.* Informacja umieszczona w BIP podmiotu, zawiera w pełni treści określone w § 4 *rozporządzenia z 15.12.2015 r.*

8. W trakcie kontroli dokonano oględzin czterech lokali gdzie udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna. Oględziny wykazały, iż lokale w części spełniają wymogi określone przepisami § 5 *rozporządzenia z 15.12.2015 r.*, mianowicie:
- posiadają dostęp do sieci energetycznej, telekomunikacyjnej oraz teleinformatycznej,
 - pomieszczenia umożliwiają zachowanie dyskrecji przy udzielaniu pomocy prawnej,
 - wszystkie punkty pomocy prawnej oznaczono na zewnątrz oraz wewnątrz, że jest w nich udzielana nieodpłatna pomoc prawna. W miejscach przeznaczonych dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej udostępniono informację o zasadach udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, osobach uprawnionych do jej otrzymania oraz sposobach wykazywania uprawnienia do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej, a także o wszystkich punktach nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanych na obszarze powiatu. Informacje zawierają wskazanie, w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie miasta, jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego oraz który z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej jest prowadzony przez organizację pozarządową, ze wskazaniem danych tej organizacji oraz, że udzielana w tym punkcie nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez radcę prawnego, aplikanta radcowskiego lub mgr prawa,
 - wyposażenie lokali zapewnia bezpieczne przechowywanie dokumentów zawierających dane osobowe, uniemożliwiające dostęp do nich osobom nieupoważnionym (szafy zamykane na klucz), pomieszczenia po zakończeniu usług prawniczych są zamykane przed dostępem osób nieuprawnionych,
 - oznaczenie lokali wskazuje, iż jest w nich udzielana nieodpłatna pomoc prawna we wskazanym czasie,
 - na cztery lokale dwa uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych (przy ul. Żabiej 12a i Długiej 28).

Według wyjaśnienia, złożonego przez dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Publicznego, działającego z upoważnienia *Prezydenta*, lokale znajdujące się przy ul. Żytniej 58 oraz Mechaników 1, nie są docelowymi. Po zakończeniu przebudowy oraz remontu budynków MOPR, punkty zostaną przeniesione do lokali uwzględniających potrzeby osób niepełnosprawnych.

Z wizytacji punktów nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzono osobny protokół wraz z dokumentacją zdjęciową.

Procedura podejmowania czynności w przypadku punktów prowadzonych przez adwokatów i radców prawnych

9. Ustalono, że gmina miejska na prawach powiatu zawarła porozumienia z Okręgową Radą Adwokacką w Toruniu (ORA) oraz Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Toruniu (ROIRP), właściwych dla siedziby władz miasta - zgodnie z art. 10 ust. 1 *ustawy o n.p.p.*
- Szczegółowa analiza porozumienia wykazała, że:
- określono w nim liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze miasta z uwzględnieniem potrzeby

- zapewnienia równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych w wykonywaniu tego zadania - zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1 *ustawy o n.p.p.*,
- ORA i ROIRP zobowiązały się do imiennego wskazania odpowiednio adwokatów i radców prawnych oraz ich zastępców - wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, wypełniając tym samym postanowienia zawarte w art. 10 ust. 1 pkt 2 *ustawy o n.p.p.*,
- zawarto zasady wynagradzania adwokatów i radców prawnych - zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 *ustawy o n.p.p.*,
- określono w załączniku do porozumienia wyposażenie lokali - zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 4 *ustawy o n.p.p.*

Porozumienia zawarto terminowo, w czasie określonym w art. 10 ust. 2 *ustawy o n.p.p.* – 23 listopada 2017 r.

Wypełniając dyspozycję art. 10 ust. 3 *ustawy o n.p.p.*, *Prezydent* pismem z 12 grudnia 2017 r. zawiadomił wojewodę o zawarciu stosownych porozumień.

10. Realizując postanowienia ww. porozumień i zgodnie z art. 6 *ustawy o n.p.p.*, *Prezydent* zawarł dnia 29 grudnia 2017 r. na rok 2018 umowy ze wskazanymi adwokatami oraz radcami prawnymi, na świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej. Kontrola umów wykazała:
 - zostały sporządzone z adwokatami i radcami prawnymi wskazanymi imiennie odpowiednio przez ORA i ROIRP,
 - wszystkie uwzględniały elementy określone w art. 6 ust. 2 *ustawy o n.p.p.*

Procedura podejmowania czynności w przypadku prowadzenia punktów przez organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego

11. Działając zgodnie z art. 11 ust. 1 *ustawy o n.p.p.* *Prezydent* w okresie kontrolnym powierzył prowadzenie połowy, czyli dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność pożytku publicznego.
12. Organizacje pozarządowe wyłoniono w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450) – zwanej dalej *ustawą o d.p.p.w.*
13. W celu wykonania obowiązku powierzenia prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej organizacjom pozarządowym *Prezydent* ogłosił otwarty konkurs ofert na powierzenie prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w 2018 roku na terenie Gminy Miasto Włocławek (zarządzenie nr 280/2017 z dnia 31 października 2017 r.) - zgodnie art. 13 ust. 1 *ustawy o d.p.p.w.* Szczegółowa analiza ogłoszenia oferty wykazała:
 - zgodnie art. 13 ust. 2 *ustawy o d.p.p.w.* zawarto informacje o: rodzaju zadania, wysokości środków publicznych przeznaczonych na jego realizację, zasadach przyznawania dotacji, terminach i warunkach realizacji zadania, terminie składania ofert, trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert,
 - prawidłowość ogłoszenia konkursu – termin do składania ofert nie był krótszy niż 21 dni przed rozstrzygnięciem, ofertę umieszczono na stronie BIP oraz

- na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta Włocławek – zgodnie z art. 13 ust. 1 i 3 *ustawy o d.p.p.w.*,
- w celu opiniowania złożonych ofert *Prezydent* powołał komisję konkursową (zarządzenie nr 285/2017 z 9 listopada 2017 r.) – zgodnie z art. 15 ust. 2a *ustawy o d.p.p.w.*,
 - konkurs rozstrzygnięto 29 listopada 2017 r. rekomendując *Prezydentowi* dwie organizacje opisane w ofercie jako „Oddział Rejonowy PCK” oraz „Pomorska Fundacja Rozwoju, Kultury i Sztuki”. Zarządzeniem nr 315/2017 z dnia 30 listopada 2017 r. *Prezydent* powierzył prowadzenie wymienionym organizacjom punktów nieodpłatnej pomocy prawnej. Informację o wyniku konkursu ogłoszono niezwłocznie (30 listopada 2017 r.) – zgodnie z art. 15 ust. 2j *ustawy o d.p.p.w.*

14. Zespół kontrolny zbadał dokumentację organizacji pozarządowych wyłonionych do działania w roku 2018, stwierdzając:

- po ogłoszeniu wyniku otwartego konkursu *Prezydent* dnia 11 grudnia 2017 r. zawarł umowy z wyłonionymi organizacjami: Oddziałem Rejonowym PCK we Włocławku i Pomorską Fundacją Rozwoju, Kultury i Sztuki w Toruniu,
- umowy zawierały zobowiązania wykonania zadania publicznego określonego w ofercie - art. 16 ust. 1 *ustawy o d.p.p.w.*,
- do umowy zawartej z Oddziałem Rejonowym PCK we Włocławku załączono zawarte przez organizację umowy z prawnikami (do konkursu przedstawiono promesy zawarcia umów),
- *Prezydent* monitorował wykonywanie zadania przez organizacje pozarządowe w okresie kontrolnym - zgodnie z art. 11 ust. 8 *ustawy o n.p.p.* na mocy art. 17 *ustawy o d.p.p.w.* Kontrolującym przedstawiono cztery notatki służbowe z wizytacji w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej i realizacji umów z organizacjami oraz prawnikami realizującymi nieodpłatną pomoc prawną.

Wskazuje się następujący zakres stwierdzonych uchybień, które przedstawiono i omówiono z kierownictwem jednostki kontrolowanej:

- w jednym przypadku radca prawny przekazał *Prezydentowi* karty nieodpłatnej pomocy prawnej po terminie, co jest niezgodne z art. 7 ust. 2 *ustawy o n.p.p.*, konsekwencją nieterminowości był przypadek przekazania przez *Prezydenta* z dwudniowym opóźnieniem comiesięcznej informacji do Wojewody,
- dwa punkty nieodpłatnej pomocy prawnej nie uwzględniają potrzeb osób niepełnosprawnych określonych w § 5 ust. 3 *rozporządzenia z 15.12.2015 r.*

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod numerem 4/2018.

Do „Projektu wystąpienia pokontrolnego” z 16 kwietnia 2018 r. nie zgłoszono pisemnych zastrzeżeń, wobec czego nie dokonano w nim żadnych sprostowań, skreśleń lub uzupełnień.

Mając na uwadze, iż nie stwierdzono nieprawidłowości a tylko uchybienia odstępuje się od formułowania zaleceń.

Z uwagi na powyższe proszę pozostawić niniejsze wystąpienie pokontrolne bez odpowiedzi.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje podmiot kontrolowany, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski